

- Vì sao có vẻ quá chú trọng đến giảng đài và ghế ngòì?
- Trong Thánh Lễ linh mục chủ tế không thể chỉ đứng tại bàn thánh sao?

Một khía cạnh của truyền thống phụng vụ mà chúng ta đôi khi sơ xuất là thiếu quan tâm đến *vị trí* trong lúc cử hành các nghi thức phụng vụ. Chẳng hạn như những sách hướng dẫn cử hành các nghi lễ đều đặc biệt đòi hỏi phải làm một số nghi thức *tại các cửa* nhà thờ như trong nghi lễ rửa tội, nghi lễ hôn phối và an táng, nhưng thường thì các nghi thức này đều làm *trong* nhà thờ, đôi khi còn thực hiện ngay trên cung thánh. Vì thế, hậu quả là làm mất đi tính cách tượng trưng của hình ảnh “bước qua ngưỡng cửa” hoặc “tiến vào nhà thờ”.

Sau Công Đồng Vaticanô II Sách Lễ Rôma đã được quy định để tái thiết lập một truyền thống cổ xưa trong nghi thức phụng tự của Kitô giáo, điển hình là việc tôn trọng và áp dụng đúng các *vị trí* trong Thánh Lễ. Quy Chế Tổng Quát Sách Lễ Rôma (QCTQSLRM) hướng dẫn mỗi phần của Thánh Lễ phải liên hợp với các vị trí khác nhau trong nhà thờ. Sách Lễ hiện hành qui định các bài đọc Thánh Kinh chỉ được đọc tại một chỗ chính thức được gọi là “giảng đài” (thường còn gọi là “tòa giảng” hoặc “bục giảng”), và linh mục chủ tế chỉ đứng tại bàn thờ sau khi nhận các lễ vật giữa lúc chuẩn bị dâng lễ vật cho đến khi cho chịu lễ. “Ghế của chủ tế” được sử dụng trong nghi thức nhập lễ và nghi thức kết lễ cũng như khi công bố Lời Chúa (Phụng Vụ Lời Chúa). Trong một số ngày đặc biệt (như trong lễ Vọng Phục Sinh hoặc Chúa Nhật Lễ Lá), Sách Lễ còn qui định Thánh Lễ được bắt đầu từ bên ngoài nhà thờ, và sau một lễ nghi đặc biệt, mọi người tiến vào nhà thờ bằng cuộc rước long trọng.

Mặc dầu Thánh Lễ chỉ là một lễ nghi phụng tự duy nhất nhưng gồm có hai phần quan trọng, phần Phụng Vụ Lời Chúa và phần Phụng Vụ Thánh Thể và vì thế thật hợp lý để hai phần này của Thánh Lễ liên hợp với hai vị trí khác nhau trong thánh đường: “giảng đài” và “bàn thờ” mà xưa kia được coi như là “bàn tiệc Lời Chúa” và “bàn tiệc Thánh Thể Đức Kitô” (QCTQSLRM 28). Và cũng thật hợp lý để làm nổi bật vai trò của vị chủ tế thay mặt Đức Kitô là vị hướng dẫn cộng đoàn cầu nguyện (QCTQSLRM 30), việc này biểu lộ cho mọi người thấy qua việc sử dụng ghế ngòì của vị chủ tế, một biểu tượng của một vị lãnh đạo cộng đoàn.

Sách Lễ hiện hành thận trọng khuyến khích phải quan tâm đặc biệt đến *vị trí* trong Thánh Lễ. Sách chỉ dẫn rằng việc công bố Lời Chúa chỉ được đọc tại giảng đài và người dẫn ý bài đọc không sử dụng giảng đài (QCTQSLRM 309, 105b). Sách chỉ dẫn rằng bàn thờ là biểu tượng cho Đức Kitô, không được để vật gì lên trên trừ những vật dụng tối cần như Sách Phúc Âm dành cho nghi thức Phụng Vụ Lời Chúa; và bánh, rượu (khăn bàn thờ cần thiết và Sách Lễ) dành cho nghi thức Phụng Vụ Thánh Thể (QCTQSLRM 298, 306), và linh mục chủ tế không nên hiện diện tại bàn thờ trừ lúc cử hành nghi thức Phụng Vụ Thánh Thể. Không đặt hoa trên bàn thờ (QCTQSLRM 305), nến cũng như thánh giá nên đặt nơi xứng hợp gần bàn thờ nhưng không đặt trên bàn thờ. (QCTQSLRM 307, 308; *Built*

of Living Stones, 91-92).

Ghế ngồi của vị chủ tế thường được sử dụng khi chủ tế không phải đứng tại giảng đài hoặc tại bàn thờ. Do đó, chủ tế nên sử dụng lúc Nhập Lễ và lúc Kết Lễ. Khi cử hành nghi thức Phụng Vụ Lời Chúa, linh mục chủ tế ngồi tại ghế trong lúc thừa tác viên Lời Chúa và Thầy Phó Tế (hoặc linh mục đồng tế) công bố bài đọc và Phúc Âm. Chủ tế có thể đứng tại ghế để chia sẻ (diễn giảng) Lời Chúa và cũng tại đó chủ tế xướng Kinh Tin Kính và chung kết lời nguyện giáo dân.

Sử dụng từng nơi cho từng mục đích là điều thông thường của xã hội con người. Ở nhà, chúng ta dùng phòng sinh hoạt gia đình cho nhiều mục đích khác nhau so với phòng ăn. Và trong thánh đường cũng vậy. Mặc dù trong hầu hết các nhà thờ, giảng đài, bàn thờ và ghế ngồi của chủ tế được đặt rất gần nhau trong khu vực mà chúng ta gọi là “cung thánh”, tuy thế, mỗi vị trí đều có một vai trò riêng biệt phải xứng hợp trong lúc cử hành phụng vụ và sự tròn vẹn của nghi thức phụng vụ. Như vậy, chắc hẳn sẽ bị sai lệch nếu không tôn trọng các vị trí đã phân định. Dấu sao cũng vẫn rất nhịp nhàng qua hình thái và chất liệu của bàn thờ, giảng đài và ghế ngồi được xem đã xứng hợp với một việc phụng tự (*Built of Living Stones*, n. 55).

Trong một vài nhà thờ, nhà tạm và giếng rửa tội cũng đặt gần bàn thờ và giảng đài. Dù rằng những vật này không được sử dụng trong lúc cử hành Thánh Lễ, cách lý tưởng là nên đặt xa khỏi cung thánh, ở một vị trí riêng biệt và nổi bật. Và cũng như vậy, các bàn thờ phụ không được đặt trên cung thánh chính, nhưng nên đặt trong các nhà nguyện kín đáo tách rời bằng một cách nào đó đối với nơi phụng tự chính.

Trong xã hội đương thời, chúng ta đã quen với tập quán tham dự các buổi trình diễn mà việc diễn xuất chỉ tập trung vào một chỗ, nơi màn ảnh (chiếu phim), hoặc trên sân khấu (cho một tuồng diễn, một cuộc hòa nhạc hay một diễn giả). Nhưng Thánh Lễ không phải là “một buổi trình diễn” do vị linh mục tiến hành cùng với một số thừa tác viên chuyên biệt, và cung thánh không phải là “một sân khấu”. Trong Thánh Lễ, tác động chính là từ con tim và tâm hồn của những người đang quy tụ. Từ các vị trí khác nhau của các thừa tác viên phụng tự (thừa tác viên Lời Chúa, thầy phó tế, linh mục chủ tế) thừa tác nhắm vào cộng đoàn đang quy tụ để mọi người có thể tập trung sự chú tâm của họ vào từng nghi thức phụng vụ khác nhau mà liên hệ đến những cách thức hiện diện khác nhau của Đức Kitô trong Thánh Lễ. Hiến Chế Phụng Vụ Thánh của Công Đồng Vaticanô II nhắc cho chúng ta rằng trong khi cử hành phụng vụ Đức Kitô đến với chúng ta bằng bốn cách thế: giữa những người đã chịu phép rửa đang tập trung cầu nguyện, nơi con người của vị tư tế, trong nghi thức công bố Lời Chúa, và bằng một ngã đặc biệt là trong Bánh Rượu thánh (n. 7, và QCTQSLRM 27). Bốn cách thức hiện diện của Đức Kitô phản ảnh qua cấu trúc của thánh đường, bằng vị trí của cộng đoàn, ghế ngồi của linh mục chủ tế, giảng đài công bố Lời Chúa, và bàn thờ nơi đặt lễ vật hy sinh là Thánh Thể. Mỗi vị trí nhắc cho chúng ta nhớ đến bốn cách thế khác nhau và hỗ tương cho nhau mà Đức Kitô đến hiện diện giữa chúng ta. Một khi chúng ta cảm nhận sâu sắc rằng qua nhiều cách thế khác nhau Đức Kitô đến

giữa chúng ta khi cử hành phụng tự với lòng cung kính và việc xử dụng thích hợp bàn thờ, giảng đài, và ghế chủ tế, chúng ta càng trở nên nhạy bén hơn để cảm nhận sự hiện diện của Đức Kitô ở nhiều nơi khác trên thế gian này cũng như ở nhiều lúc khác nhau trong cuộc đời của chúng ta.

Copyright 2003, Dennis C. Smolarski, SJ, Used with permission.
Translated to Vietnamese by the Diocese of Orange